

DECIZIA Nr.766
din 15 iunie 2011

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(1)
și art.31 alin.(1) și (3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și
funcționarea Curții Constituționale**

Publicată în Monitorul Oficial nr.549 din 03.08.2011

Augustin Zegrean	- președinte
Aspazia Cojocar	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Iulia Antoanella Motoc	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(1) și art.31 alin.(1) și (3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, excepție ridicată de Biroul Notarului Public "Lazăr Daniel" și de Daniel Lazăr, personal, în Dosarul nr.1.736/30/2008 al Tribunalului Timiș - Secția comercială și de contencios administrativ și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.3.666D/2010.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 5 mai 2011, în prezența reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 18 mai 2011. Ulterior, pentru același motiv, Curtea a amânat pronunțarea pentru 19 mai, 31 mai, 7 iunie și 15 iunie 2011, când a decis cele ce urmează.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 28 mai 2010, pronunțată în Dosarul nr.1.736/30/2008, **Tribunalul Timiș - Secția comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 alin.(1) și art.31 alin.(1) și (3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale**, excepție ridicată de Biroul Notarului Public "Lazăr Daniel" și de Daniel Lazăr, personal, într-o cauză având ca obiect suspendarea executării unui act administrativ.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că analiza pe care o impune controlul de constituționalitate trebuie, în mod necesar, să înceapă prin a califica situația juridică reglementată prin norma de lege criticată. Este necesar a se stabili că nu numai în această speță, ci și în alte situații juridice asemănătoare, sub imperiul diferitelor acte normative aflate în vigoare *illo tempore*, s-au constituit raporturi juridice generatoare de drepturi și obligații. Ulterior, chiar dacă dispozițiile legale sub imperiul cărora s-au constituit raporturile juridice constituite *illo tempore* au fost deduse judecării după ce acele dispoziții legale nu au mai fost în vigoare.

Ca urmare a principiului *tempus regit actum*, astfel de situații deduse judecării urmează să se raporteze efectiv la dispozițiile legale care reprezintă izvor de drepturi și obligații corelative, invocate sau negate de părți.

Judecătorul instanței de fond urmează să se raporteze la temeiul de drept invocat de părți, temei care uneori îl poate constitui o dispoziție legală care, deși în prezent (când cauza se află pe

rol) nu mai este în vigoare, efectele contemporane constituirii situației juridice continuă și în prezent, astfel încât dispoziția legală respectivă este aplicabilă litigiului în cauză.

În speța dedusă judecătii, dispoziția legală aplicabilă este cea cuprinsă în art.77² pct.2 din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, care instituie, cu vădit caracter de noutate pentru sistemul notarial român și pentru practica fiscală în materie de colectare de impozite, obligația notarului de a calcula, de a încasa și de a vira impozitul la bugetul de stat. Sub imperiul acestei reglementări se pretinde de către organul fiscal că s-ar fi creat, la data de 31 mai 2006, situația juridică dedusă judecătii, în prezent, la data invocării neconstituționalității art.77² pct.2 din Legea nr.571/2003, reglementarea care are efecte ce se produc și în prezent și sub imperiul căreia se judecă această speță a fost modificată prin dispozițiile Legii nr.343/2006, care nu au preluat soluția legislativă criticată.

Or, noile dispoziții se pot aplica numai situațiilor ce s-au constituit, s-au modificat ori s-au stins după intrarea ei în vigoare, precum și tuturor efectelor produse de situațiile juridice formate după abrogarea legii vechi, însă nicidecum nu pot retroactiva situației juridice constituite sub imperiul reglementărilor anterioare în vigoare la 31 mai 2006.

Prin urmare, în temeiul art.29 alin.(1) și ale art.31 alin.(1) și (3) din Legea nr.47/1992, autorul excepției de neconstituționalitate consideră că a fost privat de posibilitatea de a avea acces la instanța constituțională în scopul susținerii neconstituționalității dispozițiilor în vigoare la data autentificării contractului de vânzare-cumpărare, dar care ulterior au fost abrogate, nemaifiind în vigoare la data formulării excepției de neconstituționalitate.

Tribunalul Timiș - Secția comercială și de contencios administrativ apreciază că este admisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale, dispozițiile art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992 prezentând legătură cu soluționarea cauzei. În același timp, opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Dispozițiile criticate nu limitează accesul persoanei la justiție, litigiul urmând a fi soluționat în baza normei juridice în vigoare în forma de la emiterea actului administrativ-fiscal.

În conformitate cu dispozițiile art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Președinții Senatului și Camerei Deputaților, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției îl reprezintă prevederile art.29 alin.(1) și art.31 alin.(1) și (3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010, care au următorul conținut:

- Art.29 alin.(1): "*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.*";

- Art.31 alin.(1) și (3): "*(1) Decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie. [...]*

(3) Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept."

În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art.15 alin.(2) - principiul neretroactivității legii, art.16 - *Egalitatea în drepturi*, art.20 - *Tratatele internaționale privind drepturile omului* și art.21 - *Accesul liber la justiție*. De asemenea, sunt considerate a fi încălcate și prevederile art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea urmează a se pronunța cu privire la mai multe aspecte, astfel:

I. Cu privire la îndeplinirea condiției de admisibilitate referitoare la legătura cu soluționarea cauzei, Curtea reține următoarele:

Cauza dedusă judecării instanței de fond, Tribunalul Timiș - Secția comercială și de contencios administrativ, are ca obiect suspendarea executării unui act administrativ fiscal emis de Ministerul Economiei și Finanțelor - Agenția Națională de Administrare Fiscală - Direcția Generală a Finanțelor Publice Timiș, prin Administrația Finanțelor Publice Timișoara împotriva Biroului Notarului Public "Lazăr Dorel". Actul fiscal a fost emis în temeiul art.77² alin.(2) din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, în forma în vigoare la data încheierii unui contract autentic de vânzare-cumpărare a unui imobil, respectiv data de 31 mai 2006. Dispozițiile art.77² alin.(2) aveau următorul conținut: *"Notarii publici care autentifică actele între vii translativale ale dreptului de proprietate au obligația de a calcula, de a încasa și de a vira impozitul la bugetul de stat până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost autentificat actul."*

La termenul din 9 februarie 2009, Biroul Notarului Public "Lazăr Dorel" a invocat neconstituționalitatea dispozițiilor art.77² alin.(2) din Codul fiscal, în forma opozabilă autorului excepției, respectiv cea care a constituit temeiul actului emis de Administrația Finanțelor Publice Timișoara. În motivarea excepției s-a susținut că biroul notarial nu a fost parte a contractului de vânzare-cumpărare și nu a realizat un venit impozabil din transferul dreptului de proprietate, ci vânzătorul imobilului care are calitatea de contribuabil.

Instanța de fond (și cea de recurs împotriva încheierii de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate) a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale, invocând dispozițiile art.29 alin.(1) și ale art.31 alin.(1) și (3), motivând că prevederile art.77² alin.(2) din Codul fiscal, în forma de la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare, nu mai sunt în vigoare.

Începând cu data de 1 ianuarie 2007 au intrat în vigoare prevederile Legii nr.343/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.662 din 1 august 2006. Potrivit noilor reglementări, art.77¹ alin.(6) prevede: *"Impozitul prevăzut la alin.(1) [n.r. pentru transferul dreptului de proprietate și al dezmembrămintelor acestuia, prin acte juridice între vii, asupra construcțiilor de orice fel și a terenurilor aferente acestora, precum și asupra terenurilor de orice fel fără construcții] și (3) [n.r. pentru transmisiunea dreptului de proprietate și a dezmembrămintelor acestuia cu titlul de moștenire, în cazul nefinalizării procedurii succesoriale în termenul de 2 ani] se va calcula și se va încasa de notarul public înainte de autentificarea actului sau, după caz, întocmirea încheierii de finalizare a succesiunii. În cazul în care transferul dreptului de proprietate sau al dezmembrămintelor acestuia, pentru situațiile prevăzute la alin.(1) și (3), se va realiza printr-o hotărâre judecătorească, impozitul prevăzut la alin.(1) și (3) se va calcula și se va încasa de către instanțele judecătorești la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii. Impozitul calculat și încasat se virează până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reținut. Pentru înscrierea drepturilor dobândite în baza actelor autentificate de notarii publici ori a certificatelor de moștenitor sau, după caz, a hotărârilor judecătorești, registratorii de la birourile de carte funciară vor verifica îndeplinirea obligației de plată a impozitului prevăzut la alin.(1) și (3) și, în cazul în care nu se va face dovada achitării acestui impozit, vor respinge cererea de înscriere până la plata impozitului."*

Având în vedere această împrejurare, la termenul din 23 noiembrie 2009, Biroul Notarului Public "Lazăr Dorel" a invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor în forma în vigoare la data judecării procesului, solicitând instanței sesizarea Curții Constituționale cu noile dispoziții. Instanța a respins și de data aceasta cererea, motivând că, deși textul de lege criticat îndeplinește condiția de *"a fi în vigoare"*, reglementarea a fost adoptată ulterior momentului încheierii contractului de vânzare-cumpărare, astfel că nu este aplicabilă în speță, neîndeplinind condiția prevăzută de art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind legătura cu soluționarea cauzei.

Ca urmare, la termenul din 28 mai 2010, Biroul Notarului Public "Lazăr Dorel" a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, care au constituit temeiul legal al respingerii cererilor de sesizare a Curții Constituționale. Autorul excepției apreciază că sintagma "în vigoare" din cuprinsul dispozițiilor criticate este neconstituțională, întrucât îngreșește accesul liber la justiție, respectiv accesul liber la instanța constituțională.

În concluzie, dispozițiile art.29 alin.(1) și (5) au constituit temeiul juridic al respingerii ca inadmisibile a excepțiilor de neconstituționalitate dintr-o dublă perspectivă: pe de o parte, dispozițiile care sunt aplicabile în cauză, deci care au legătură cu soluționarea litigiului, nu mai sunt în vigoare, iar, pe de altă parte, dispozițiile modificatoare, care sunt în vigoare în prezent, nu sunt aplicabile în cauză.

În continuare, Curtea ia în discuție problema regularității procedurii de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.29 și ale art.31 din Legea nr.47/1992, analizând dacă o asemenea excepție poate avea ca obiect exclusiv aceste prevederi, fără să fie criticate în același timp și dispozițiile de procedură sau de drept substanțial aplicabile în soluționarea de către instanța judecătorească sau de arbitraj comercial a cauzei cu care au fost investite. Răspunsul nu poate fi decât negativ.

Prevederile Legii nr.47/1992 pot forma însă obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau a instanțelor arbitrale cu condiția - prevăzută de art.29 alin.(1) din lege - să aibă legătură cu soluționarea cauzei. Aceasta întrucât legătură cu soluționarea cauzei au toate dispozițiile legale de drept substanțial și de drept procedural care vizează drepturile subiective deduse judecării și fac posibilă desfășurarea și finalizarea procedurii judiciare. Între acestea se numără și cele privind admisibilitatea unei excepții de neconstituționalitate, a căror aplicare poate avea ca rezultat soluționarea cauzei în limitele prevăzute de Constituție, în cazul în care excepția este apreciată ca admisibilă și examinată de Curtea Constituțională, sau îngrădirea accesului la justiție și o eventuală soluționare în temeiul unor dispoziții neconstituționale a cauzei, în cazul în care fie judecătorul ordinar, fie cel al instanței de contencios constituțional refuză să examineze excepția, hotărând că aceasta este inadmisibilă. La rezultatul contrar ordinii constituționale se poate ajunge și în cazul în care însăși legea organică a Curții sau legile de procedură judiciară ar limita controlul constituționalității unor legi sau ordonanțe, ignorând prevederile Legii fundamentale.

În concluzie, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.29 și 31 din Legea nr.47/1992 este admisibilă, întrucât de soluționarea ei depinde însăși hotărârea ce va fi pronunțată de instanța de fond.

II. Cu privire la aspectele de fond ale excepției de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele:

1. Dispozițiile art.29 (fost art.23) din Legea nr.47/1992 au mai fost criticate pentru neconstituționalitate în mai multe rânduri în ceea ce privește sintagma "*in vigoare*". Examinând excepțiile formulate, Curtea a reținut, de exemplu, prin Decizia nr.362 din 12 decembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.132 din 28 februarie 2003, că art.146 lit.d) [fost art.144 lit.c)] din Constituție prevede în mod expres și limitativ competența Curții Constituționale, iar art.29 [fost art.23] alin.(1) din Legea nr.47/1992, republicată, reluând aceste dispoziții, precizează competența Curții Constituționale de a "*decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei*". Textul supus controlului trebuie să fie în vigoare, deoarece aprecierea constituționalității privește o lege sau o ordonanță care există și care produce efecte juridice. Intervenția Curții în aprecierea constituționalității unor norme juridice care și-au încetat existența ar fi contrară rolului și funcțiilor sale stabilite prin Constituție, precum și principiului neretroactivității legii. De aceea, excepțiile de neconstituționalitate ridicate cu încălcarea prevederilor art.23 alin.(1) [în prezent, art.29 alin.(1)] din Legea nr.47/1992, republicată, sunt, potrivit alin.(6) [în prezent, alin.(5)] al aceluiași articol, inadmisibile, astfel că trebuiau respinse chiar de instanța de judecată printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională. Aceste argumente au fost reiterate de către Curtea Constituțională de fiecare dată când a fost sesizată cu neconstituționalitatea dispozițiilor art.29 din Legea nr.47/1992, exemplu fiind Decizia nr.690 din 20 decembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.105 din 3 februarie 2006, Decizia nr.688 din 12 iunie 2008,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.566 din 28 iulie 2008, sau Decizia nr.1.537 din 17 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.54 din 25 ianuarie 2009. Contraargumente au fost formulate în opiniile separate la Decizia nr.102 din 10 aprilie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.655 din 18 octombrie 2001, Decizia nr.61 din 26 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.269 din 23 aprilie 2002, sau la Decizia nr.316 din 19 noiembrie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.901 din 12 decembrie 2002.

2. Cu privire la competența Curții Constituționale de a se pronunța asupra constituționalității dispozițiilor legale care nu mai sunt în vigoare, este de menționat Decizia nr.838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.461 din 3 iulie 2009. Cu acel prilej, Curtea a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, pe de o parte, și Parlamentul României și Guvernul României, pe de altă parte, generat de Înalta Curte de Casație și Justiție, care, pronunțându-se asupra recursurilor în interesul legii întemeiate pe practica neunitară a instanțelor judecătorești cu privire la acordarea unor drepturi salariale ale judecătorilor, procurorilor, celorlalți magistrați, judecătorilor financiari, procurorilor financiari, controlorilor financiari sau personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor, nu s-a limitat la a clarifica înțelesul unor norme juridice sau câmpul lor de aplicare. Instanța supremă, invocând vicii de tehnică legislativă - nerespectarea prevederilor Legii nr.24/2000 -, sau vicii de neconstituționalitate - încălcarea normelor privind delegarea legislativă -, a repus în vigoare norme care își încetaseră aplicarea prin abrogare. Însă o atare operație juridică nu poate fi realizată decât de autoritatea legiuitoare (Parlament sau Guvern, după caz), unica abilitată să dispună cu privire la soluțiile ce se impun în această materie.

Prin Decizia nr.21 din 10 martie 2008, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că în competența Curții Constituționale intră numai *"controlul de constituționalitate al dispozițiilor din legile și ordonanțele în vigoare, iar verificarea constituționalității și soluționarea excepției de neconstituționalitate având ca obiect norme abrogate în prezent revin, prin interpretarea per a contrario a art.147 alin.(1), cu referire la art.126 alin.(1) din Constituție, instanțelor judecătorești"*. Cu alte cuvinte, Înalta Curte de Casație și Justiție a adoptat teza cu valoare de principiu și aplicabilitate generală, potrivit căreia instanțele judecătorești se pot pronunța asupra constituționalității dispozițiilor abrogate, în virtutea principiului plenitudinii de jurisdicție în cauzele cu a căror soluționare au fost investite. Astfel, verificarea constituționalității și soluționarea excepției de neconstituționalitate având ca obiect norme abrogate revin, prin interpretarea *per a contrario* a art.147 alin.(1), cu referire la art.126 alin.(1) din Constituție, instanțelor judecătorești, iar nu Curții Constituționale, care, potrivit art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, se poate pronunța **numai** asupra neconstituționalității *"unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare"*, dispoziție care exclude de iure orice conflict de competență în această materie.

Referitor la soluția pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Curtea Constituțională a constatat că, "potrivit Legii fundamentale, singura autoritate abilitată să exercite controlul constituționalității legilor sau ordonanțelor este instanța constituțională. Prin urmare, nici Înalta Curte de Casație și Justiție și nici instanțele judecătorești sau alte autorități publice ale statului nu au competența de a controla constituționalitatea legilor sau ordonanțelor, indiferent dacă acestea sunt sau nu în vigoare".

Prin urmare, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție coroborate cu cele ale Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta este singura autoritate competentă în materia controlului de constituționalitate, fiind exclusă orice partajare sub acest aspect cu instanțele de drept comun.

3. Pe de altă parte, Curtea Constituțională s-a pronunțat în câteva situații asupra unor dispoziții legale care nu mai erau în vigoare la data pronunțării deciziilor Curții. Un asemenea precedent îl constituie Decizia nr.1.221 din 12 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.804 din 2 decembrie 2008, prin care Curtea a statuat că neconstituționalitatea unei ordonanțe de urgență constatată de instanța constituțională lovește actul normativ în ansamblul său, astfel că abrogarea unor dispoziții din actul normativ criticat, ulterior sesizării instanței constituționale, nu mai are nicio relevanță pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate. Aceeași soluție a adoptat Curtea și prin Decizia nr.842 din 2 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.464 din 6 iulie 2009, Decizia nr.984 din 30

unie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.542 din 4 august 2009, sau prin Decizia nr.989 din 30 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.531 din 31 iulie 2009. Deși dispozițiile ordonanței de urgență "și-au încetat efectele, fiind norme cu aplicare limitată în timp, neconstituționalitatea constatată lovește actul normativ în ansamblul său, astfel că efectele prezentei decizii se întind și cu privire la dispozițiile legale care nu mai sunt în vigoare".

4. În cazul controlului concret exercitat pe calea excepției de neconstituționalitate, jurisprudența instanțelor constituționale europene în ceea ce privește normele juridice care nu mai sunt în vigoare, dar care sunt aplicabile cauzei, este în sensul controlului pe fond al acestor norme. Astfel, în cazul Germaniei, Italiei, Ungariei, Republicii Ceha, Poloniei sau Franței, pe baza unor prevederi regulamentare sau orientări jurisprudențiale, instanțele constituționale au considerat mai importantă analiza pe fond a dispozițiilor criticate, în scopul eliminării acelor care nu corespund imperativelor constituționale, decât stabilirea unui criteriu procedural pur formal care ar conduce la încetarea procesului.

Ilustrativă este situația din Republica Cehă, unde Curtea Constituțională a stabilit, prin hotărârea sa din 10 ianuarie 2001 (Curtea Constituțională a fost sesizată la data de 29 iunie 2000 cu excepția de neconstituționalitate a unei legi care a fost modificată la 13 iunie 2000, modificare ce urma să intre în vigoare la 1 iulie 2000), cu privire la excepția de neconstituționalitate ce viza un text care nu mai era în vigoare, că nu va fi respinsă ca inadmisibilă, ci analizată pe fond, întrucât instanțele ordinare au obligația de a aplica legea, iar nu competența de a considera o lege ca fiind neconstituțională și, în consecință, să nu o aplice. Instanța ordinară, atunci când consideră că legea ce urmează să fie aplicată este neconstituțională, are obligația de a sesiza instanța constituțională, altfel, prin aplicarea acestei legi, încălcând prevederile Constituției.

De asemenea, Consiliul Constituțional din Franța a reținut că excepția de neconstituționalitate poate viza și un text de lege care nu mai este în vigoare. În acest sens, prin Decizia nr.2010 - 16 din 23 iulie 2010, publicată în Jurnalul Oficial din 27 iulie 2010, s-a arătat în mod expres că modificarea sau abrogarea ulterioară a dispoziției contestate nu face să dispară eventuala încălcare a acestor drepturi și libertăți garantate de Constituție.

Un alt exemplu îl oferă Curtea Constituțională a Lituaniei, care, prin Hotărârea pronunțată în 27 martie 2009 (Cauza nr.33/06), a statuat că, în situația în care textul de lege criticat pentru neconstituționalitate a fost modificat în esența sa, instanța constituțională are obligația de a controla norma cu care a fost sesizată, indiferent dacă aceasta mai este sau nu în vigoare.

Pe de altă parte, Curtea Constituțională din Ungaria controlează constituționalitatea normei juridice deduse analizei sale în forma în care aceasta era înainte de modificarea, abrogarea sau revocarea sa în cazul în care aceasta mai poate avea aplicabilitate în litigiul din fața instanței a quo. În acest sens, art.44 alin.1 din Regulile procedurale ale Curții Constituționale a Ungariei, aprobate prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2/2009 (1.12), publicată în Monitorul Oficial al Curții Constituționale, an XVIII, nr.1/ianuarie 2009, stabilește că, *"potrivit procedurii prevăzute de art.38 din Legea de organizare și funcționare a Curții Constituționale, hotărârea acesteia poate constata neconstituționalitatea unei norme care nu mai este în vigoare dacă în cazul concret aceasta încă se poate aplica"*.

5. Analizând conținutul dispozițiilor legale criticate, precum și al prevederilor constituționale incidente, Curtea reține, cu privire la obiectul controlului de constituționalitate a posteriori, că dispozițiile art.146 din Constituție stabilesc competența materială a Curții Constituționale, ca garant al supremației Legii fundamentale, enumerând în mod restrictiv atribuțiile jurisdicției constituționale. Potrivit art.146 din Constituție, *"Curtea Constituțională are următoarele atribuții: [...]*

d) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului".

În aplicarea prevederilor constituționale, dispozițiile cap.I *"Dispoziții generale"* din Legea nr.47/1992 consacră rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției și de unică autoritate de jurisdicție constituțională din România [art.1 alin.(1) și (2)]. În considerarea acestei calități, Curtea *"asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului"* [art.2 alin.(1)]. *"Sunt neconstituționale"*

prevederile actelor prevăzute la alin.(1) care încalcă dispozițiile sau principiile Constituției." [art.2 alin.(2)]

Reglementând obiectul controlului de constituționalitate, atât Constituția, cât și Legea nr.47/1992 prevăd expres și limitativ actele care pot fi supuse controlului Curții Constituționale.

Art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, cuprins în cap.III "*Competența Curții Constituționale*", secțiunea a 2-a, subsecțiunea 5 "*Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial*", reglementează condițiile de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial. Astfel, obiect al excepției îl constituie o lege sau o ordonanță ori o dispoziție dintr-o lege sau ordonanță care:

- este în vigoare;
- are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia;
- nu a fost constatată ca fiind neconstituțională printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

Prin urmare, critica vizează o condiție de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate, care, neîndeplinită fiind, sistează controlul de constituționalitate, iar nu obiectul în sine al controlului - legea sau ordonanța care guvernează raporturile juridice între părți.

În ceea ce privește efectele deciziilor Curții Constituționale, Curtea reține că, potrivit prevederilor art.147 alin.(4) din Constituție, "*Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor*". Efectele deciziilor pronunțate ca urmare a realizării controlului de constituționalitate asupra legilor sau ordonanțelor Guvernului sunt stabilite de art.147 alin.(1) din Constituție, care prevede că "*Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept*".

În conformitate cu aceste prevederi constituționale, dispozițiile Legii nr.47/1992 reglementează în art.11 alin.(3): "*Deciziile, hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Deciziile și hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.*"

Subliniind caracterul deciziilor pronunțate în soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate, prevederile art.31 din Legea nr.47/1992 statuează la alin.(1): "*Decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie*", iar la alin.(3) se preia norma constituțională cuprinsă în art.147 alin.(1).

III. Cu privire la stabilirea competenței Curții Constituționale în materia controlului constituționalității actelor normative ieșite din vigoare, Curtea reține următoarele:

1. Așa cum s-a arătat în prealabil, Curtea a mai sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr.47/1992, în ceea ce privește sintagma "*în vigoare*", pe care a respins-o ca neîntemeiată. În motivarea soluției, a reținut, în principal, că intervenția sa în aprecierea constituționalității unor norme juridice care și-au încetat existența ar fi contrară rolului și funcțiilor sale stabilite prin Constituție, precum și principiului neretroactivității legii, considerente în raport cu care nu se poate reține încălcarea prevederilor art.21 din Constituție.

În practică, însă, starea de activitate a legii, ca o condiție de acces la instanța constituțională, s-a relevat a fi un impediment de multe ori insurmontabil, cu atât mai dificil de calificat ca rezonabil cu cât, potrivit legii, o asemenea cale de atac este deschisă oricărei persoane lezate în drepturile și interesele sale legitime. Este motivul pentru care reglementarea în cauză a format obiectul mai multor excepții de neconstituționalitate, acestea constituindu-se - în opinia Curții - într-un element de noutate, de natură să impună reexaminarea atât a soluției adoptate în precedent, cât și a considerentelor pe care se întemeiază; pe cale de consecință, se impune reconsiderarea, în parte, a jurisprudenței în materie, în sensul celor ce urmează.

Este de principiu că impunerea, prin lege, a unor exigențe cum ar fi instituirea unor termene sau condiții procesuale, pentru valorificarea de către titular a dreptului său subiectiv, chiar dacă constituie îngrădiri ale accesului liber la justiție, are o solidă și indiscutabilă justificare prin prisma finalității urmărite, constând în limitarea în timp a stării de incertitudine în derularea raporturilor

juridice și în restrângerea posibilităților de exercitare abuzivă a respectivului drept. Prin intermediul lor se asigură ordinea de drept, indispensabilă pentru valorificarea drepturilor proprii, cu respectarea atât a intereselor generale, cât și a drepturilor și intereselor legitime ale celorlalți titulari, cărora statul este ținut, în egală măsură, să le acorde ocrotire.

Totodată, este incontestabil faptul că legiuitorul are competența de a adopta asemenea reglementări, în virtutea art.126 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia "*competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*".

Dezvoltarea normelor constituționale ale art.146 lit.d) în cuprinsul dispozițiilor art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, în sensul concretizării condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească o lege sau o ordonanță pentru a putea fi supusă controlului de constituționalitate pe calea excepției, chestiune prejudicială, ridicată în fața instanței judecătorești, este, în cvasitotalitate, justificată și corespunde voinței legiuitorului constituant.

Având dezlegarea constituțională să procedeze ca atare, legiuitorul este ținut însă să o facă orientându-se după principiul "est modus in rebus". Altfel spus, acesta trebuie să fie preocupat ca exigențele astfel instituite să fie îndeajuns de rezonabile încât să nu antreneze o restrângere excesivă a exercițiului dreptului, de natură să pună sub semnul întrebării însăși existența acestuia.

În sistemul român de control concret al constituționalității legilor, declanșarea controlului a *posteriori* operează doar pe cale incidentală, prin intermediul excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial, iar nu printr-o "*actio popularis*", pe baza sesizării directe de către orice persoană. Rezultă, așadar, că se poate solicita controlul de constituționalitate numai al acelor dispoziții legale care, în cazuri concrete, sunt incidente pentru soluționarea litigiilor aflate pe rolul instanțelor, legi sau ordonanțe în ansamblu ori doar anumite reglementări din cuprinsul acestora. Instituirea acestei proceduri de control al constituționalității legii aplicabile în cauza dedusă judecării instanței de fond, ca modalitate de acces la justiție, implică în mod necesar asigurarea posibilității de a o utiliza pentru toți cei care au un drept, un interes legitim, capacitate și calitate procesuală. **Condiția ca dispoziția legală criticată pentru neconstituționalitate să aibă legătură cu soluționarea cauzei este, evident, necesară, dar și suficientă.** Or, adăugarea la acestea a unei condiții suplimentare - dispoziția legală să fie și formal în vigoare, a cărei neîndeplinire are semnificația drastică a unui veritabil fine de neprimire a cererii de sesizare a instanței constituționale cu respectiva excepție de neconstituționalitate, constituie o îngădire a accesului liber la justiția constituțională, contravenind astfel prevederilor art.21 alin.(1), (2) și (3) coroborate cu cele ale art.146 lit.d) din Constituție. Aceasta, cu atât mai mult cu cât scoaterea sau ieșirea formală din vigoare a unei norme juridice nu înseamnă neapărat și în toate situațiile inaplicabilitatea sa.

Conform principiului general, o normă juridică acționează în timp din momentul intrării ei în vigoare și până în momentul ieșirii sale din vigoare și se bucură de prezumția de constituționalitate. Sunt și excepții de la acest principiu general, cum sunt retroactivitatea și ultraactivarea legii penale și contravenționale mai favorabile sau ultraactivarea legii penale temporare. Chiar și legea civilă poate ultraactiva în unele situații, potrivit principiului "*tempus regit actum*". Astfel, o lege posterioară nu poate atinge dreptul născut sub imperiul legii anterioare, aceasta urmând să guverneze dreptul respectiv, inclusiv soluționarea litigiului legat de realizarea acelui drept, chiar și ulterior ieșirii sale din vigoare. Legea nouă - normă de drept material, care abrogă expres legea anterioară, chiar dacă ar conține dispoziții asemănătoare cu cele abrogate, nu poate governa raportul juridic existent între părți, nefiind aplicabilă cauzei deduse judecării; controlul de constituționalitate asupra acestor noi dispoziții nu ar prezenta niciun fel de relevanță asupra soluționării litigiului, efectuarea unui asemenea control echivalând cu ridicarea din oficiu de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate cu privire la alte texte decât cele criticate de autorul excepției, ceea ce este inadmisibil, fiind contrar dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție și ale art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992 (în acest sens este și Decizia Curții Constituționale nr.108 din 13 iunie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.444 din 8 septembrie 2000). Prin urmare, controlul de constituționalitate vizează doar dispozițiile aplicabile cauzei, chiar dacă acestea nu mai sunt în vigoare.

Argumentul reținut de Curte, în jurisprudența sa, potrivit căruia aprecierea constituționalității unor norme juridice care și-au încetat existența ar fi contrară rolului și funcțiilor sale stabilite prin Constituție, precum și principiului neretroactivității legii, se dovedește a nu avea suport în

realitate. Prin aplicarea rigidă a condiției ca legea sau ordonanța să fie *"in vigoare"* la data ridicării excepției, ca și la data soluționării acesteia de Curtea Constituțională, se înlătură de la controlul de constituționalitate dispozițiile legale determinante în soluționarea cauzei. Astfel, Curtea constată că sintagma *"in vigoare"* poate fi înțeleasă în sensul că instanța de contencios constituțional este abilitată să garanteze supremația Constituției numai în raport cu legile și ordonanțele în vigoare, iar nu și în raport cu legile și ordonanțele care nu mai sunt în vigoare, chiar dacă în temeiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte și ulterior. În asemenea situații, instanța judecătorească are două posibilități: aplică dispozițiile legale respective, chiar dacă acestea contravin în mod flagrant prevederilor constituționale, sau refuză aplicarea lor pe motiv că sunt neconstituționale. În prima ipoteză, interpretând că dispoziția legală criticată prin excepția de neconstituționalitate trebuie să fie în vigoare la data judecării excepției de către Curte, înseamnă să se admită că o parte într-un proces judiciar pendinte își poate întemeia pretențiile pe o dispoziție legală vădit contrară Constituției, întrucât constituționalitatea acestei dispoziții nu mai poate fi examinată, legea criticată fiind între timp abrogată sau, în cazul legilor cu caracter temporar, încetându-și aplicarea. Aceeași interpretare implică admiterea situației ca un justițiabil să își vadă iremediabil încălcate drepturile sale, printr-o dispoziție legală contrară Legii fundamentale, cu justificarea că dispoziția neconstituțională a avut caracter temporar sau a fost abrogată între timp, eventual în cursul procesului ori chiar după sesizarea Curții Constituționale, dar înainte ca aceasta să judece excepția de neconstituționalitate. Or, într-o atare ipoteză, încălcarea Constituției apare cu evidență.

În cea de-a doua ipoteză, instanța judecătorească, refuzând aplicarea dispozițiilor legale pe motiv că sunt neconstituționale, se subrogă în atribuțiile Curții Constituționale, care, potrivit art.142 alin.(1) din Constituție, *"este garantul supremației Constituției"*, iar potrivit art.1 alin.(2) din Legea nr.47/1992, *"este unica autoritate de jurisdicție constituțională în România"*.

Pe de altă parte, potrivit art.147 din Constituție, efectul ex nunc al actelor Curții constituie o aplicare a principiului neretroactivității, garanție fundamentală a drepturilor constituționale de natură a asigura securitatea juridică și încrederea cetățenilor în sistemul de drept, o premisă a respectării separației puterilor în stat, contribuind în acest fel la consolidarea statului de drept. Dispozițiile art.147 alin.(1) din Constituție nu instituie o limită a controlului de constituționalitate sub aspectul activității în timp a legii. Astfel, folosirea sintagmei *"dispoziții din legile și ordonanțele în vigoare"* limitează incidența normei constituționale la această unică ipoteză, prin referire la efectul suspensiv al deciziilor prin care se constată neconstituționalitatea unor astfel de dispoziții. Or, apare cu evidență faptul că numai dispozițiile care sunt în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale prin care li se constată neconstituționalitatea sunt susceptibile de a fi suspendate și, ulterior, după 45 de zile, de a înceta să producă efecte juridice.

În ceea ce privește deciziile prin care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții care nu mai sunt în vigoare,

Curtea constată că acestea nu produc efecte retroactive, ci exclusiv pentru viitor. Dispozițiile neconstituționale nu se vor mai aplica în cauza în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate și nici în cauzele pendinte în fața instanțelor judecătorești în care respectivele dispoziții sunt aplicabile. Așa fiind, efectele deciziei de admitere se limitează exclusiv asupra aplicării în timp a dispoziției sancționate, căreia i se refuză ultraactivitatea întemeiată pe principiul *"tempus regit actum"*, iar nu și asupra existenței normei în dreptul pozitiv, care, în urma abrogării sau ajungerii la termen survenite anterior momentului în care se realizează controlul de constituționalitate, a trecut în stare pasivă. Cu alte cuvinte, decizia Curții prin care se admite excepția de neconstituționalitate este general obligatorie și are putere numai pentru viitor în toate situațiile juridice în care norma care nu mai este în vigoare continuă să-și producă efectele juridice neconstituționale, în virtutea principiului *"tempus regit actum"*.

Dintr-o atare perspectivă, Curtea constată că limitarea caracterului definitiv și obligatoriu al deciziilor prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță doar la acele decizii care sancționează texte de lege care sunt **în vigoare**, limitare instituită de dispozițiile art.31 alin.(1) din Legea nr.47/1992, apare, de asemenea, ca fiind contrară Constituției.

2. În ceea ce privește incidența prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul procedurilor desfășurate în fața curților constituționale, prin

Hotărârea din 23 iunie 1993, pronunțată în Cauza *Ruiz-Mateos împotriva Spaniei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși Curții Constituționale nu îi revine sarcina de a statua cu privire la fondul unei cauze, decizia acesteia poate să aibă consecințe asupra obiectului litigiului. Curtea a apreciat că nu se poate exclude într-o manieră generală aplicabilitatea art.6 din Convenție la procedurile în fața jurisdicțiilor constituționale. Atunci când dreptul intern prevede existența unor asemenea jurisdicții, la care accesul este deschis direct sau indirect justițiabililor, procedurile care se desfășoară în fața lor trebuie să respecte principiile prevăzute de art.6 din Convenție, atunci când decizia Curții Constituționale poate influența fondul litigiului ce se dezbate în fața instanțelor ordinare.

Prin urmare, art.6 din Convenție va fi aplicabil în cazul jurisdicțiilor constituționale doar atunci când aceste jurisdicții exercită controlul de constituționalitate la sesizarea persoanelor, pentru apărarea drepturilor lor fundamentale, fie pe calea recursului direct, fie pe cale de excepție.

Așa fiind, Curtea Constituțională constată că prevederile art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale au incidență și în materia contenciosului constituțional, garanțiile referitoare la dreptul la un proces echitabil fiind pe deplin aplicabile și în fața Curții Constituționale.

Cu privire la incidența acestor garanții procesuale, Curtea Constituțională face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume la Hotărârea din 12 noiembrie 2002, pronunțată în Cauza *Beles și alții împotriva Republicii Cehe*. În această speță, Curtea Constituțională a Republicii Cehe a respins recursul direct introdus de reclamantii ca inadmisibil, întrucât nu au respectat condiția de admisibilitate referitoare la epuizarea tuturor căilor de atac din dreptul intern. Ca urmare, reclamantii au sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului, invocând încălcarea dreptului lor de acces la o instanță - instanța constituțională. Curtea Europeană a considerat că regulile de procedură pentru admisibilitatea recursului constituțional nu contribuie deloc la asigurarea bunei administrări a justiției, împiedicând justițiabilii să utilizeze o cale de atac disponibilă.

În plus, Curtea a apreciat că "cerința referitoare la epuizarea tuturor căilor de atac fără a face distincție între căile de atac ordinare și extraordinare, pe de o parte, și lipsa de previzibilitate în ceea ce privește admisibilitatea recursului pe de altă parte, aduc atingere însăși substanței dreptului la recurs, impunând reclamantilor o sarcină disproporționată care distruge echilibrul care trebuie să existe între preocuparea legitimă de a asigura respectarea formală a condițiilor de a sesiza jurisdicția constituțională și dreptul de acces la această instanță" [paragraful 68].

Curtea de la Strasbourg a constatat că "nu este vorba de o simplă problemă de interpretare a unor norme de drept substanțial, ci a unei cerințe procedurale care a împiedicat examinarea pe fond a cererii reclamantilor, aspect de natură a încălca dreptul la o protecție efectivă prin asigurarea accesului la un tribunal. Astfel, Curtea a apreciat că decizia Curții Constituționale i-a privat pe reclamantii de dreptul de acces la un tribunal, și, pe cale de consecință, la un proces echitabil" [paragraful 69].

În virtutea acestor rațiuni, Curtea Constituțională constată că sintagma "în vigoare"- condiție de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate, deci o cerință procedurală care împiedică examinarea pe fond a cererii autorului excepției de neconstituționalitate - cade sub incidența sferei de protecție a dreptului la un proces echitabil consacrat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, limitând accesul la justiția constituțională.

3. Pe de altă parte, în jurisprudența Curții au existat cazuri în care aceasta a sancționat pentru neconstituționalitate dispoziții legale care nu mai erau în vigoare (de exemplu, sesizările cu privire la actele normative din domeniul salarizării în învățământ). Rațiunile care au determinat analiza pe fond a criticilor de neconstituționalitate cu acele prilejuri rezidă în faptul că instanța constituțională a constatat intervenția unor evenimente legislative care s-au succedat frecvent, împrejurare ce ar fi condus la eludarea controlului de constituționalitate a dispozițiilor modificate. Într-o atare situație, respingerea excepției ca fiind inadmisibilă ar fi pus părțile în imposibilitatea de a beneficia de efectele deciziei Curții, deci ale controlului pe care ele l-au declanșat, împrejurare ce ar fi echivalat cu o veritabilă sancțiune aplicabilă acestora.

Este indiscutabil faptul că societatea evoluează, iar noile realități politice, sociale, economice, culturale trebuie să fie normate, să se regăsească în conținutul dreptului pozitiv.

Dreptul este viu, astfel că, odată cu societatea, și el trebuie să se adapteze modificărilor survenite. Astfel, legile sunt abrogate, ajung la termen, sunt modificate, completate, suspendate sau, pur și simplu, cad în desuetudine, în funcție de noile relații sociale, de cerințe și oportunități. Însă, toate aceste evenimente legislative și soluțiile normative pe care ele le consacără trebuie să respecte principiile Legii fundamentale. Curtea Constituțională, o dată sesizată, are sarcina de a le controla, fără a condiționa acest control de eliminarea, indiferent sub ce formă, din fondul activ al legislației a actului criticat pentru neconstituționalitate.

4. Distinct de argumentele reținute, Curtea constată că, în acord cu jurisprudența sa (spre exemplu, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr.1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, Decizia nr.1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.796 din 23 noiembrie 2009, sau Decizia nr.414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010), puterea de lucru judecat ce însoțește actele juridictionale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea reține că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că sintagma "în vigoare" din cuprinsul dispozițiilor art.29 alin.(1) și ale art.31 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.31 alin.(3) din Legea nr.47/1992, republicată, excepție ridicată de B.N.P. "Lazăr Daniel" și de Daniel Lazăr, personal, în Dosarul nr.1.736/30/2008 al Tribunalului Timiș - Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 iunie 2011.